

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA ZGODOVINA V LETU 2018

Poročilo DPK SM za zgodovino

Vsebina

1	Struktura kandidatov.....	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz zgodovine – primerjava po letih	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2018.....	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2018	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah.....	7
2.2	Meje med ocenami.....	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2018.....	12
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	14
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	14
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	15
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih.....	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov	17
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah	18
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori.....	19
5.1	Zunanje ocenjevanje	19
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene.....	19
6	Povzetek.....	20
6.1	Ocena uspeha kandidatov	20
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol.....	20
6.3	Druge ugotovitve	21

Avtorja:

Boštjan Šeruga, glavni ocenjevalec za zgodovino

dr. Aleš Gabrič, predsednik DPK SM za zgodovino

Poročilo je potrdila DPK SM za zgodovino na svoji 13. redni seji 26. 09. 2018.

Ljubljana, september 2018

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in poklicnih maturantov). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno maturo (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo) in
- **ostali SM**, to so:
 - kandidati z maturitetnim tečajem,
 - 21-letniki,
 - odrasli,
 - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
 - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
 - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
 - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

c) **kandidate PM** (kandidati poklicne mature s posameznim izpitom pri splošni maturi) predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit SM.

Okrajšava: kandidati PM.

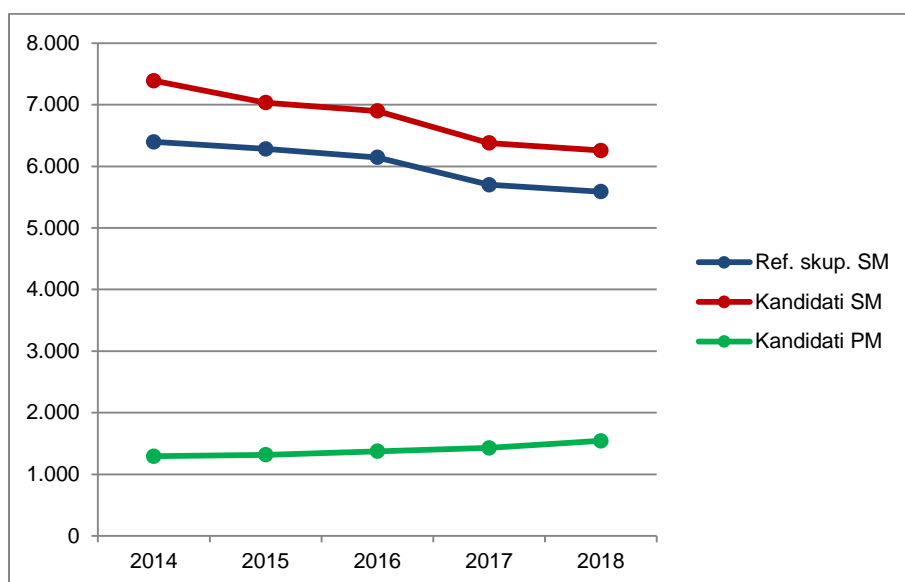
1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2014 do 2018. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2014	6.396	7.389	1.294
2015	6.283	7.033	1.317
2016	6.145	6.899	1.373
2017	5.699	6.379	1.429
2018	5.589	6.255	1.544

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

Vir: Državni izpitni center, 2018

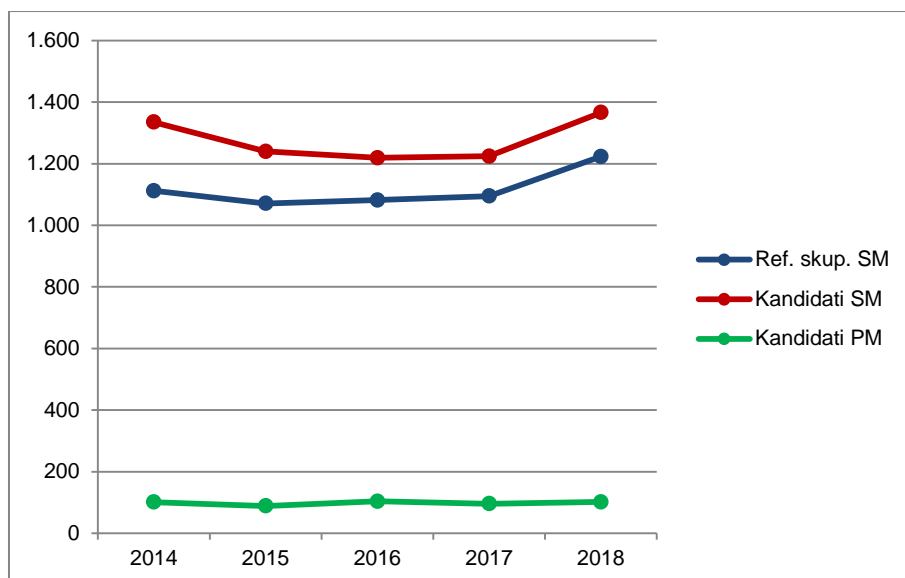
1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz zgodovine – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali zgodovino v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2014 do 2018. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz zgodovine po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2014	1.112	1.335	101
2015	1.071	1.240	89
2016	1.082	1.219	104
2017	1.095	1.224	96
2018	1.223	1.366	102

Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz zgodovine po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

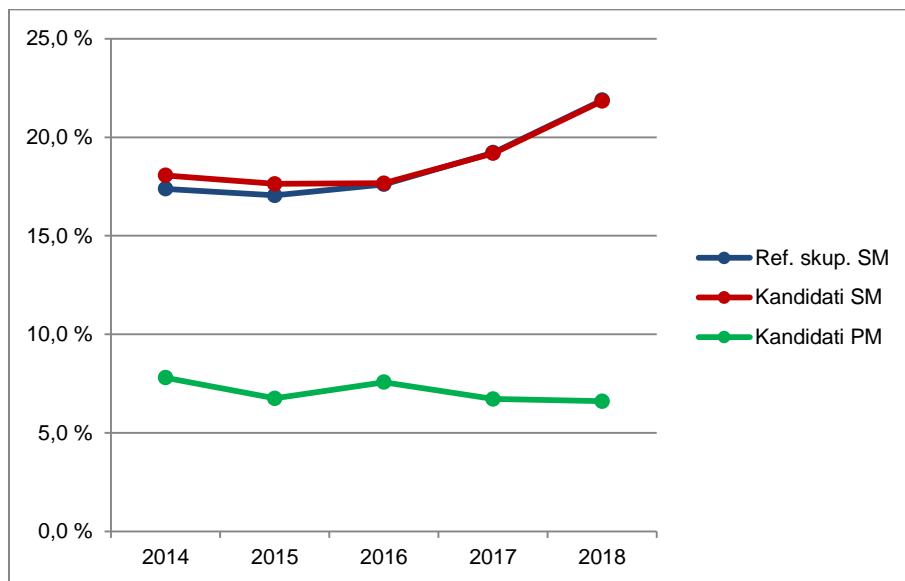
Vir: Državni izpitni center, 2018

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali zgodovino (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2014 do 2018 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz zgodovine po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2014	17,4 %	18,1 %	7,8 %
2015	17,0 %	17,6 %	6,8 %
2016	17,6 %	17,7 %	7,6 %
2017	19,2 %	19,2 %	6,7 %
2018	21,9 %	21,8 %	6,6 %

Slika 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz zgodovine po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

Vir: Državni izpitni center, 2018

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2018

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2018. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2018

	Število	Delež
Splošna gimnazija	917	62,5 %
Klasična gimnazija	72	4,9 %
Gimnazija	989	67,4 %
Tehniška gimnazija	83	5,7 %
Ekonomska gimnazija	69	4,7 %
Umetniška gimnazija	82	5,6 %
Strokovna gimnazija	234	15,9 %
Ref. skup. SM	1.223	83,3 %
Ostali SM	143	9,7 %
Kandidati SM	1.366	93,1 %
Kandidati PM	102	6,9 %

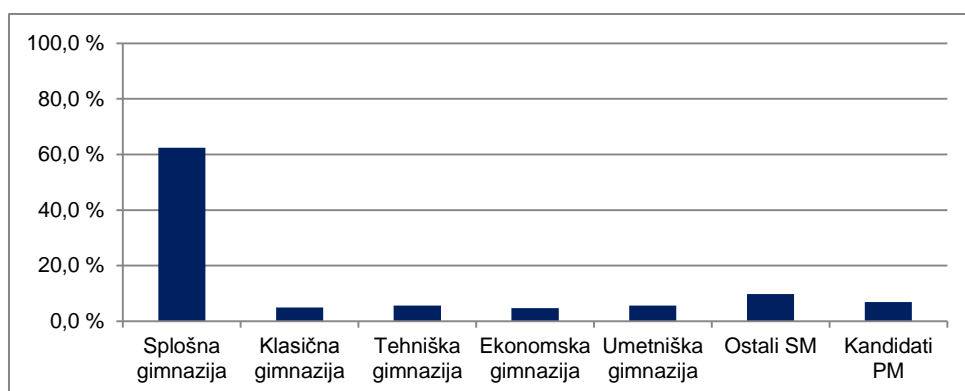
gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2018

Vir: Državni izpitni center, 2018

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2018

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri zgodovini v spomladanskem izpitnem roku SM 2018 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

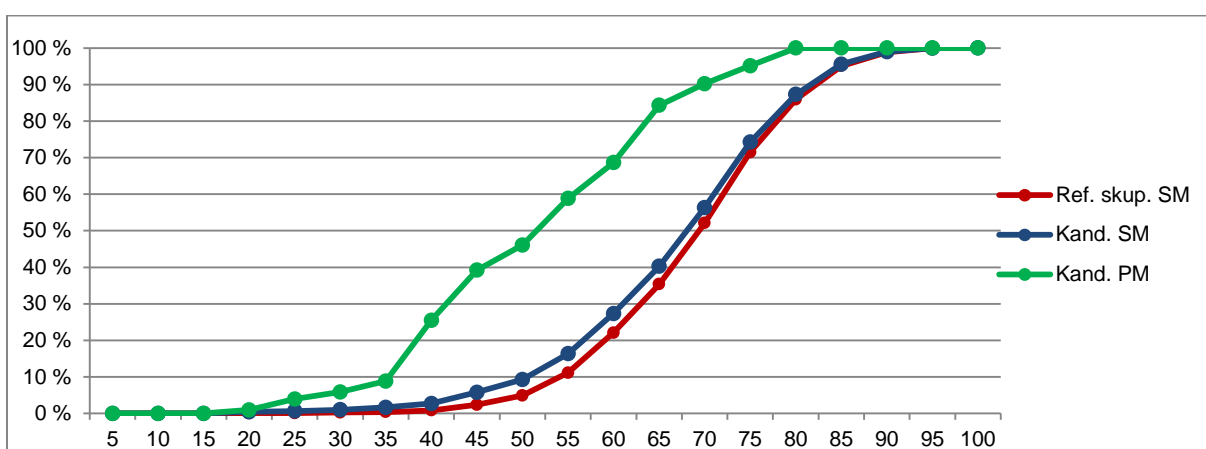
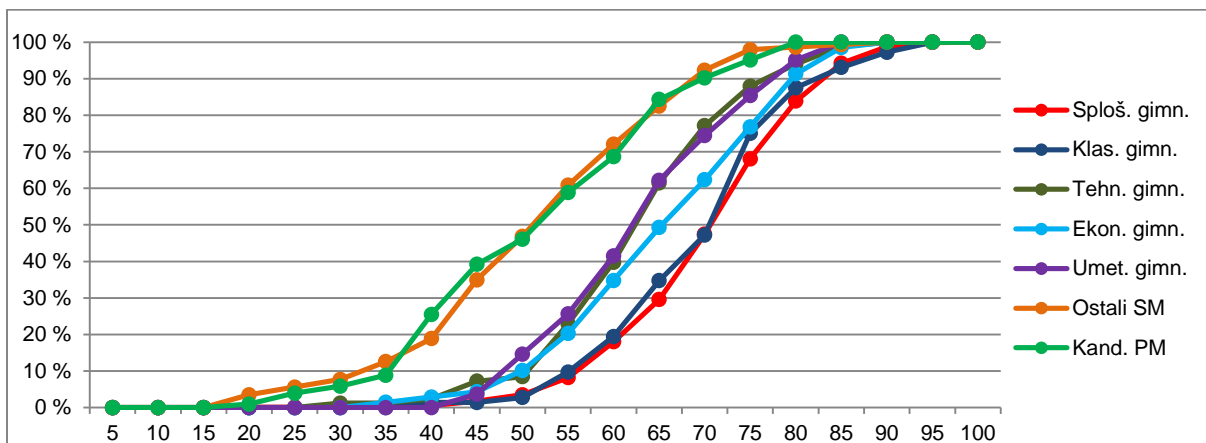
Preglednica 2.1.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekonom. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16-20	1	0	1	0	0	0	0	1	6	5	1
21-25	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3
26-30	1	0	1	1	0	0	1	2	5	3	2
31-35	1	0	1	0	1	0	1	2	9	7	3
36-40	2	1	3	1	1	0	2	5	14	9	17
41-45	11	0	11	4	1	3	8	19	42	23	14
46-50	16	1	17	1	4	9	14	31	48	17	7
51-55	43	5	48	12	7	9	28	76	96	20	13
56-60	90	7	97	14	10	13	37	134	150	16	10
61-65	106	11	117	18	10	17	45	162	177	15	16
66-70	164	9	173	13	9	10	32	205	219	14	6
71-75	189	20	209	9	10	9	28	237	245	8	5
76-80	145	9	154	5	10	8	23	177	178	1	5
81-85	95	4	99	4	5	4	13	112	113	1	0
86-90	41	3	44	1	1	0	2	46	47	1	0
91-95	11	2	13	0	0	0	0	13	13	0	0
96-100	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0
SKUPAJ	917	72	989	83	69	82	234	1.223	1.366	143	102

Preglednica 2.1.2: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
10	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
15	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
20	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	3 %	1 %
25	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	6 %	4 %
30	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	8 %	6 %
35	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %	0 %	1 %	0 %	2 %	13 %	9 %
40	1 %	1 %	1 %	2 %	3 %	0 %	2 %	1 %	3 %	19 %	25 %
45	2 %	1 %	2 %	7 %	4 %	4 %	5 %	2 %	6 %	35 %	39 %
50	3 %	3 %	3 %	8 %	10 %	15 %	11 %	5 %	9 %	47 %	46 %
55	8 %	10 %	8 %	23 %	20 %	26 %	23 %	11 %	16 %	61 %	59 %
60	18 %	19 %	18 %	40 %	35 %	41 %	39 %	22 %	27 %	72 %	69 %
65	30 %	35 %	30 %	61 %	49 %	62 %	58 %	35 %	40 %	83 %	84 %
70	47 %	47 %	47 %	77 %	62 %	74 %	72 %	52 %	56 %	92 %	90 %
75	68 %	75 %	69 %	88 %	77 %	85 %	84 %	71 %	74 %	98 %	95 %
80	84 %	88 %	84 %	94 %	91 %	95 %	94 %	86 %	87 %	99 %	100 %
85	94 %	93 %	94 %	99 %	99 %	100 %	99 %	95 %	96 %	99 %	100 %
90	99 %	97 %	99 %	100 %	100 %	100 %	100 %	99 %	99 %	100 %	100 %
95	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
100	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Vir: Državni izpitni center, 2018

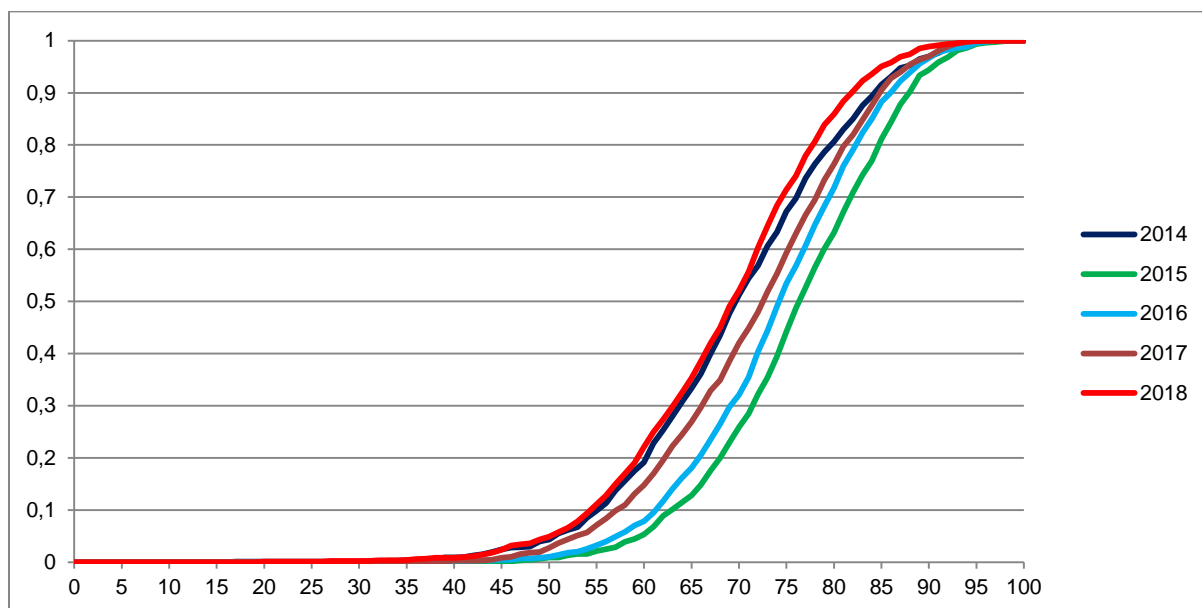
2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2014 do 2018, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami za zadnjih pet let

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2014	49	61	73	85
2015	50	62	74	86
2016	50	62	74	86
2017	50	62	74	86
2018	49	60	72	85

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM

Vir: Državni izpitni center, 2018

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri zgodovini v spomladanskem izpitnem roku SM 2018 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

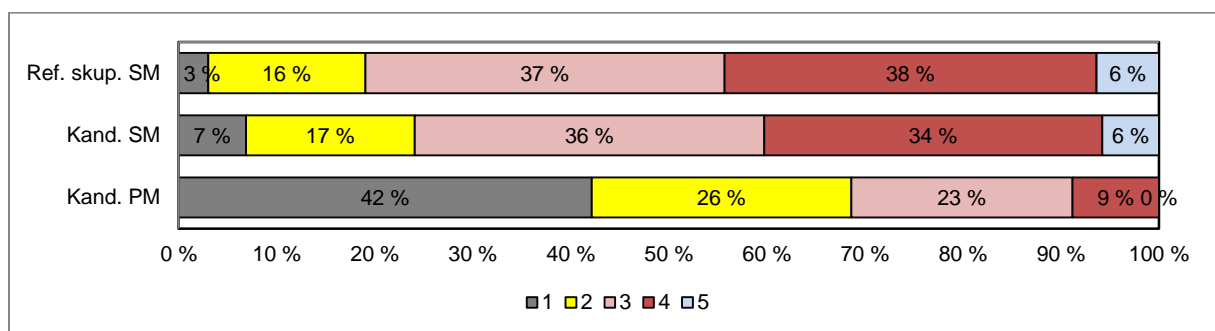
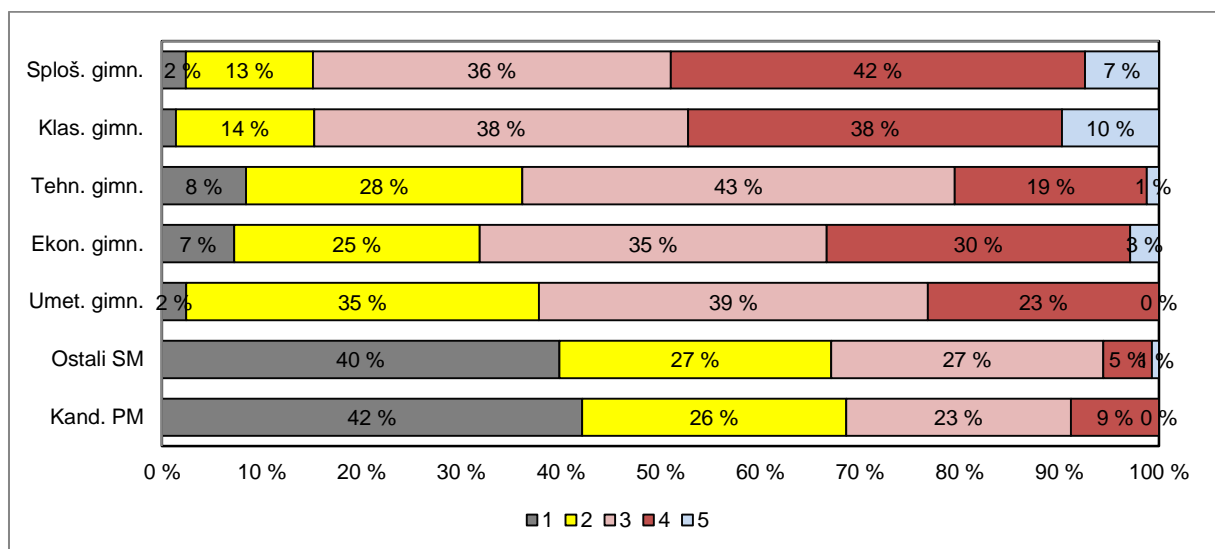
Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	22	1	23	7	5	2	14	37	94	57	43
2	117	10	127	23	17	29	69	196	235	39	27
3	329	27	356	36	24	32	92	448	487	39	23
4	381	27	408	16	21	19	56	464	471	7	9
5	68	7	75	1	2	0	3	78	79	1	0
Uspešni	895	71	966	76	64	80	220	1.186	1.272	86	59
Skupaj	917	72	989	83	69	82	234	1.223	1.366	143	102

Preglednica 2.3.2: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	2 %	1 %	2 %	8 %	7 %	2 %	6 %	3 %	7 %	40 %	42 %
2	13 %	14 %	13 %	28 %	25 %	35 %	29 %	16 %	17 %	27 %	26 %
3	36 %	38 %	36 %	43 %	35 %	39 %	39 %	37 %	36 %	27 %	23 %
4	42 %	38 %	41 %	19 %	30 %	23 %	24 %	38 %	34 %	5 %	9 %
5	7 %	10 %	8 %	1 %	3 %	0 %	1 %	6 %	6 %	1 %	0 %
Uspešni	98 %	99 %	98 %	92 %	93 %	98 %	94 %	97 %	93 %	60 %	58 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Vir: Državni izpitni center, 2018

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2018

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2018.

Preglednica 3.1: Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2018

	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	917	72	989	83	69	82	234	1.223	1.366	143	102
Povprečni splošni uspeh pri SM*	18,92	19,75	18,98	16,86	17,23	16,78	16,93	18,62	18,55	16,15	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,71	3,63	3,70	3,37	3,62	3,59	3,52	3,67	3,62	2,86	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,62	3,63	3,62	3,45	3,78	3,80	3,67	3,63	3,59	3,02	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,39	3,40	3,39	2,77	2,97	2,83	2,85	3,29	3,15	1,99	1,98
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,39	3,40	3,39	2,77	2,96	2,78	2,83	3,28	3,14	1,95	1,98
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	70,26	69,84	70,23	62,94	65,07	62,83	63,53	68,95	67,10	51,24	51,42
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	71	71	71	63	66	63	63	70	69	52	51
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	10,47	10,69	10,48	10,90	11,76	10,27	10,95	10,89	12,50	14,11	14,10
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	3,85	3,83	3,85	3,51	3,75	3,28	3,50	3,78	3,72	2,78	3,89
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	4,06	3,89	4,04	3,86	4,13	3,89	3,95	4,03	3,97	3,14	3,42
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,70	0,53	0,68	0,62	0,80	0,77	0,73	0,70	0,70	0,54	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,71	0,64	0,70	0,63	0,70	0,72	0,68	0,69	0,69	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,65	0,68	0,65	0,57	0,68	0,65	0,62	0,62	0,62	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,60	0,56	0,60	0,66	0,69	0,62	0,66	0,61	0,63	0,45	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,60	0,56	0,60	0,66	0,69	0,62	0,66	0,61	0,63	0,45	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,62	0,46	0,61	0,70	0,73	0,56	0,67	0,63	0,64	0,45	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,56	0,55	0,55	0,63	0,62	0,51	0,59	0,55	0,58	0,51	0,56
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,36	0,39	0,36	0,45	0,69	0,34	0,47	0,37	0,45	0,36	0,32
Odstotek neuspešnih s PP	2,40	1,39	2,33	8,43	7,25	2,44	5,98	3,03	6,88	39,86	42,16
Odstotek neuspešnih brez PP	2,62	1,39	2,53	8,43	8,70	7,32	8,12	3,60	7,61	41,96	42,16

*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

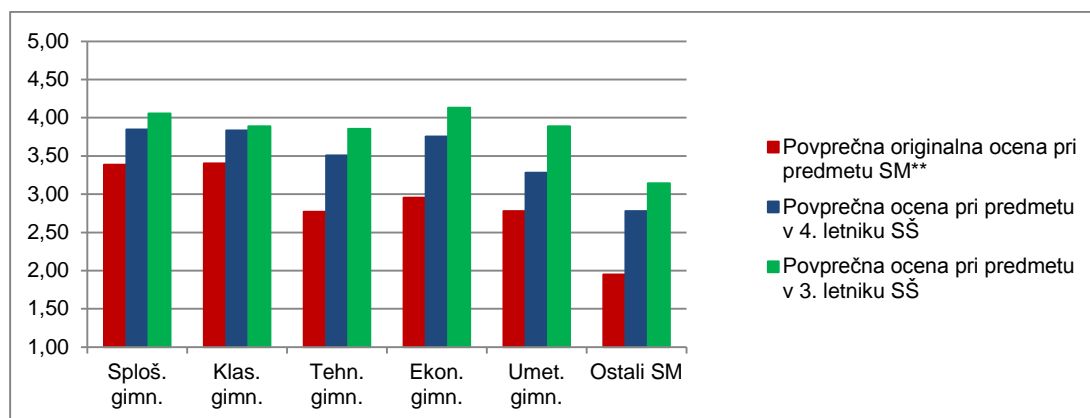
**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz zgodovine in povprečnih ocen iz zgodovine v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

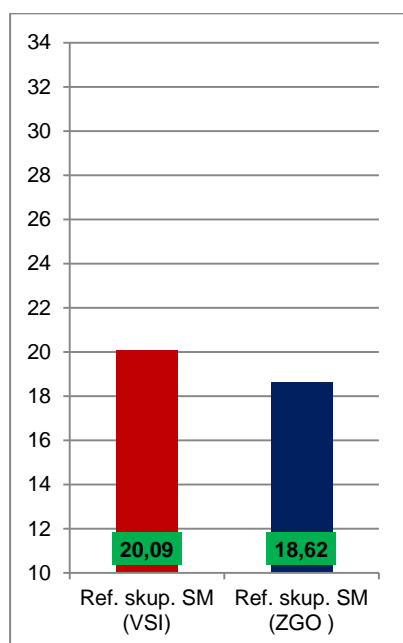
Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz zgodovine

Vir: Državni izpitni center, 2018

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2018 prvič v celoti opravljali splošno maturo (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz zgodovine (ref. skup. SM – ZGO).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz zgodovine

Vir: Državni izpitni center, 2018

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanjem in notranjem delu izpita iz zgodovine v spomladanskem izpitnem roku SM 2018.

Preglednica 4.1.1: Osnovni statistični podatki

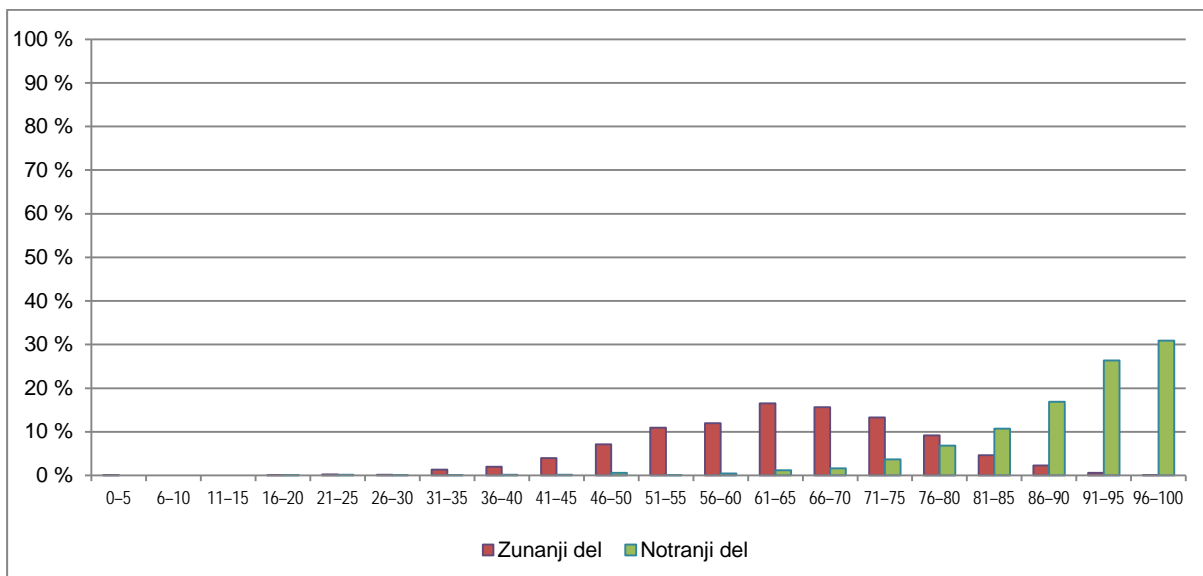
	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	1.219	1.219
Povprečno število odstotnih točk	50,72	18,24
Standardni odklon odstotnih točk	9,96	2,05
Maksimalno število odstotnih točk	77,33	20,00
Povprečna težavnost	0,63	0,91

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz zgodovine v spomladanskem izpitnem roku SM 2018.

Preglednica 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0–5	0 %	0 %
6–10	0 %	0 %
11–15	0 %	0 %
16–20	0 %	0 %
21–25	0 %	0 %
26–30	0 %	0 %
31–35	1 %	0 %
36–40	2 %	0 %
41–45	4 %	0 %
46–50	7 %	1 %
51–55	11 %	0 %
56–60	12 %	0 %
61–65	16 %	1 %
66–70	16 %	2 %
71–75	13 %	4 %
76–80	9 %	7 %
81–85	5 %	11 %
86–90	2 %	17 %
91–95	1 %	26 %
96–100	0 %	31 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Vir: Državni izpitni center, 2018

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz zgodovine v spomladanskem izpitnem roku SM 2018.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2	Pisna naloga in strokovna ekskurzija
Število kandidatov	1.223	1.223	1.223
Povprečno število odstotnih točk	24,57	26,14	18,24
Standardni odklon odstotnih točk	5,68	5,01	2,05
Maksimalno število odstotnih točk	40,00	40,00	20,00
Povprečna težavnost	0,61	0,65	0,91

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

Vsaka izpitna pola vsebuje 25 vprašanj. Zaradi precejšnjega obsega snovi je nalogam dodano gradivo, ki kandidatom pomaga pri odgovorih. Pomagali so si z besedili, slikovnim gradivom in barvno prilogo, v kateri so večinoma zemljevidi. Izpitni poli sta bili sestavljeni uravnoteženo, vendar so kandidati pri drugi izpitni poli dosegli nekoliko višje število povprečnih absolutnih točk.

Izpitna pola 1

Vprašanja v tej izpitni poli so vezana na temo iz obče zgodovine. Z indeksom težavnosti (IT) vprašanj izpitne pole poskušamo meriti, kako težka oziroma kako lahka so se zdela vprašanja kandidatom. Naloge so po IT razdeljene v pet skupin: ultratežke naloge imajo IT pod 0,15, težke med 0,5 in 0,30, srednje težke med 0,30 in 0,70, lahke med 0,70 in 0,85 ter ultralahke nad 0,85. Povprečni IT celotne izpitne pole 1 je bil 0,6144, kar pomeni, da je bila v povprečju srednje težka. Kandidati so pri izpitni poli 1 dosegli v povprečju 36,87 točke. Razporeditev nalog po IT prikazuje preglednica 4.3.2.

Preglednica 4.3.1: Uspeh pri izpitni poli 1

Štev. kandidatov	Povprečno štev. točk	Najvišje doseženo štev. točk	Najnižje doseženo štev. točk	Korelacija z oceno s SS	IT testa
1.219	36,87	59	0	0,57	0,6144

Preglednica 4.3.2: Indeksi težavnosti posameznih nalog v izpitni poli 1

Opis naloge	Indeks težavnosti	Skupno število														
ultratežka	pod 0,15	0														
težka	od 0,15 do 0,30	2	19	20												
srednje težka	od 0,30 do 0,70	17	1	2	3	4	5	6	9	10	11	12	14	16	21	
			22	23	24	25										
lahka	od 0,70 do 0,85	6	7	8	13	15	17	18								
ultralahka	nad 0,85	0														

Med vsemi nalogami sta najbolj izstopali 19. in 20. naloga.

19. naloga (IT = 0,22; ID = 0,36)

Na začetku 19. stoletja je bila Rusija avtorska in agrarna država.

19.1 Kako imenujemo vstajo skupine ruskih častnikov, ki se je začela decembra 1825?

19.2 Katere ukrepe je sprejel Nikolaj I. po zatrtju te vstaje?

(2 točki)

Naloga je po indeksu težavnosti spadala med težke naloge, kar potrjuje tako povprečno število točk, ki so ga kandidati dosegli pri tej nalogi (0,44 točke), kot tudi indeks diskriminativnosti (0,36). Pomeni, da so nalogo bolje reševali tisti kandidati, ki so na splošno dosegali višje točke v maturitetni poli. Verjetno je slabše odgovarjanje na to vprašanje povezano s tem, da kandidati niso imeli nobene pomoči in hkrati so morali zelo nedvoumno zapisati ime vstaje in ukrepe, ki so bili sprejeti po zatrtju vstaje.

20. naloga (IT = 0,30; ID = 0,40)

Oblast v Franciji so po porazu Napoleona ponovno prevzeli konservativni Bourboni.

20.1 Navedite enega od ukrepov, ki jih uvedel Karel X.

20.2 Pojasnite, kako se je ljudstvo odzvalo na te ukrepe.

(2 točki)

Naloga je po indeksu težavnosti spadala med težke naloge. Povprečno število, ki so ga kandidati dosegli pri tej nalogi je bilo 0,60. Indeks diskriminativnosti je imela naloga 0,40. Podobno kot pri prejšnji nalogi je tudi pri tej mogoče opaziti, da brez pomoči kandidati na določena zgodovinska dejstva težko odgovarjajo oz. ne poznajo konkretnih okoliščin.

Izpitna pola 2

V izpitni poli 2 so kandidati reševali naloge iz narodne zgodovine. Povprečni IT celotne izpitne pole 2 je bil 0,6536, kar pomeni, da je bila v povprečju srednje težka. Kandidati so pri izpitni poli 2 dosegli v povprečju 39,22 točke. Razporeditev nalog po IT prikazuje preglednica 4.3.4.

Preglednica 4.3.3: Uspeh pri izpitni poli 2

Štev. kandidatov	Povprečno štev. točk	Najvišje doseženo štev. točk	Najnižje doseženo štev. točk	Korelacija z oceno s SŠ	IT testa
1.219	39,22	58	0	0,58	0,6536

Preglednica 4.3.4: Indeksi težavnosti posameznih nalog v izpitni poli 2

Opis naloge	Indeks težavnosti	Skupno število	Številka naloge													
			9	5	6	7	11	12	14	15	19	20	21	24	25	
ultratežka	pod 0,15	1	9													
težka	od 0,15 do 0,30	0														
srednje težka	od 0,30 do 0,70	13	3	5	6	7	11	12	14	15	19	20	21	24	25	
lahka	od 0,70 do 0,85	7	4	8	10	16	17	18	23							
ultralahka	nad 0,85	4	1	2	13	22										

Med vsemi nalogami sta najbolj izstopali 9. in 11. naloga.

9. naloga (IT = 0,09; ID = 0,28)

Slovenski muzeji hranijo številne ostanke, ki pričajo o mojstrstvu antičnih kamnosekov.

Kako se imenuje muzejska zbirka kamnitih spomenikov in napisov, prikazana na sliki 2?

(1 točka)

Naloga po indeksu težavnosti spada med ultra težke, kar potrjuje tudi povprečno število točk pri nalogi (0,09) ter ID, ki je bil 0,28. Nalogo so uspešno reševali predvsem kandidati, ki so celotno polo bolje reševali. Ta naloga je še enkrat več dokaz, da imajo kandidati največje težave pri nalogah, kjer se od njih zahteva enoznačen odgovor in poznavanje osnovne zgodovinske terminologije ter dogodkov. **11. naloga (IT = 0,43; ID = 0,32)**

Naseljevanje Slovanov v vzhodne Alpe je potekalo od sredine 6. stoletja do prvih desetletij 9. stoletja. Pri reševanju si pomagajte s sliko 8 v barvni prilogi.

11.1 Katero ljudstvo je ustavilo prodor Slovanov na zahodu?

11.2 Kako se je imenovala politična zveza Slovanov med Labo in Karavankami?

11.3 Pojasnite, zakaj se je oblikovala ta zveza.

(3 točke)

Naloga po indeksu težavnosti spada med srednje težke. Povprečno število točk, ki so ga kandidati dosegli pri tej nalogi, je 1,30. Največ težav sta kandidatom povzročali vprašanji 11.2 in 11.3.

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

Analiza vprašalnikov je pokazala, da so kandidati v izpitni poli 1 največ nepravilnih odgovorov podali pri nalogah 5, 9.1 in 23.1. Pri nalogi 5 kandidati preprosto niso znali pravilno opredeliti tlake. Pri nalogi 9.1 niso znali pojasniti, kaj pomeni sholastika oz. so napačno prebrali vprašanje ter posledično opisovali humanizem. Težave so imeli kandidati tudi pri nalogi 23.1, kjer so kljub pomoči, ki jo je ponujal vir, odgovarjali na vprašanje, zakaj so tovarnarji zaposlovali otroke, zaradi majhnosti strojev. V

izpitni poli pa jim je bila pretežka naloga 19, saj je očitno zahtevala od kandidatov preveč poglobljeno znanje.

Pri izpitni poli 2 se je največ napačnih odgovorov pojavljalo pri nalogah 6.4 in 9. Največ nepravilnih odgovorov pri nalogi 6.4 je bila posledica površnega branja vprašanja. Kandidati so tako pri vprašanju zamenjali odgovore. Namreč tisti, ki so izbrali Poetovio, so pod arheološke najdbe prepisovali najdbe iz besedila, ki se je nanašalo na Celeio. Pri 9. nalogi so kandidati zaradi nepoznavanja poimenovanja lapidarija pisali najrazličnejše odgovore, ki so bili napačni. Naloga 9. je bila ocenjena tudi kot pretežka za kandidate.

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

Izpitne pole je ocenjevalo 58 zunanjih ocenjevalcev. Analiza je pokazala, da sta obe poli zelo dobro ocenjeni: IP 1 s 4,2 točke od 5 možnih, IP 2 pa s 4,2.

Statistični izračuni njihovih ocen so prikazani v preglednicah 4.5.1 in 4.5.2.

Preglednica 4.5.1: Ocena zunanjih ocenjevalcev, izpitna pola 1

Ocena	Izpitna pola 1
strukturirane naloge	3,8
izbor gradiv za barvno prilogo	4,6
skupna ocena	4,3
skupaj	4,2

Vir. Vprašalniki za zunanje ocenjevalce, 2018

Preglednica 4.5.2: Ocena zunanjih ocenjevalcev, izpitna pola 2

Ocena	Izpitna pola 2
strukturirane naloge	4,2
izbor gradiv za barvno prilogo	4,5
skupna ocena	3,9
skupaj	4,2

Vir. Vprašalniki za zunanje ocenjevalce, 2018

Večina zunanjih ocenjevalcev je izpitni poli ocenila kot primerni. Za obe izpitni poli večina zunanjih ocenjevalcev meni, da so pole ustrezne in dobro pripravljene. Edina njihova priporočila so v smeri bolj natančno zastavljenih vprašanj, npr. naj se v vprašanju natančno zapiše, koliko elementov se zahteva. Na splošno so zunanji ocenjevalci zadovoljni z izborom zgodovinskih pisnih virov, zemljevidov in vprašanj pri obeh polah in si podobno želijo tudi v prihodnje.

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

Izpit splošne mature iz zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2018 so kandidati pisali v četrtek, 7. 6. 2018. V letošnjem letu smo tudi pri predmetu zgodovina prešli na e-ocenjevanje. V četrtek, 14. 6. 2018, smo člani DPK SM skupaj s pomočniki glavnega ocenjevalca izvedli moderacijo, na kateri smo izbrali izpite pole za vajo, standardizacijo in kontrolo. V petek, 15. 6. 2018, smo člani DPK SM za zgodovino skupaj s pomočniki glavnega ocenjevalca in zunanjimi ocenjevalci izvedli moderacijo *Navodil za ocenjevanje*. Novost e-ocenjevanja lahko ocenimo kot izjemno pozitivno pridobitev, ki je olajšala delo zunanjim ocenjevalcem in hkrati omogočila takojšnjo konzultacijo med ocenjevalci. Hkrati takšna oblika ocenjevanja omogoča glavnemu ocenjevalcu in pomočnikom glavnega ocenjevalca ves čas pregled, ali se morebiti pri kakšni nalogi pojavljajo težave pri ocenjevanju.

V torek, 26. 6. 2018, smo člani DPK SM za zgodovino opravili še kontrolno ocenjevanje izpitnih pol kandidatov, ki jim je manjkala 1 ali 2 odstotni točki do pozitivne ocene.

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

V letošnjem spomladanskem izpitnem roku je prišlo na vpogled nalog 83 kandidatov (lani 65). Ugovor na oceno je vložilo 19 kandidatov (lani 37). Število točk se je spremenilo 15-im kandidatom (lani 21-im). Po rešenih ugovorih se je ocena spremenila 7-im kandidatom (lani 8-im). V primerjavi z lanskim letom se je letos število ugovorov nekoliko zmanjšalo.

Preglednica 5.2.1: Ugovori kandidatov na oceno

Število vseh izpitov	Število zahtev za vpogled	Število ugovorov na oceno	Sprememba vsote točk	Sprememba ocene
1.468	83	19	15	7

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

Izpit splošne mature iz predmeta zgodovina je leta 2018 potekal brez posebnosti. V letu 2018 je maturitetni izpit iz zgodovine prvič opravljalo 1.223 kandidatov (brez maturitetnega tečaja, 21-letnikov, odraslih in poklicnih maturantov), kar je več kot prejšnje leto (1.095). Za maturitetni izpit iz zgodovine se odloča približno petina generacije na zaključnih izpitih, kar je sicer bistveno manj kot pred desetletjem ali dvema. Je pa ta delež v zadnjih letih, od sprememb maturitetnega izpita v letu 2012, dokaj stabilen. Rahel dvig vpisanih v zadnjih dveh letih pomeni približevanje številki izpred petih let, kar pa ob dosti manjšem številu maturantov na splošni maturi vendarle pomeni dvig deleža kandidatov, ki so si za izbirni predmet izbrali zgodovino. Vzrok za zaostajanje vpisanih v primerjavi s konkurenčnimi družboslovnimi predmeti je bil pojasnjen že večkrat – gre za preprosto dejstvo, da je snov, ki jo mora kandidat obvladati, pri zgodovini kot štiriletnem predmetu bistveno obsežnejša kot pri nekaterih drugih predmetih.

Povprečna ocena maturitetnega izpita je bila s 3,29 v letu 2018 nižja kot v zadnjih štirih letih. Po svoje je presenetljivo, da na nižanje ocen v veliki meri vplivajo izpitne naloge, ki so ocenjene kot lažje in zahtevajo le kratek odgovor. Ker pa mora biti ta natančen in ne dopušča odstopanja, pri številnih kandidatih pomanjkljivo branje navodil ali že majhna nepazljivost lahko pomeni izgubo točk. Zaradi zahtev po natančnosti pri maturitetnem izpitu iz zgodovine si le redkokateri kandidat prisluži vse možne točke pri posamezni izpitni poli; letos vnovič ni bilo nobenega takšnega, tako da so tudi odličnjaki tu in tam izgubili po kakšno točko.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

DPK SM za zgodovino je v zadnjih letih pripravila izpitne pole, ki so jih srednješolski profesorji, ki sodelujejo kot zunanji ocenjevalci, večkrat pohvalili. Izpitne pole so ocenjene kot uravnotežene, kandidatom nudijo enako mero pomoči skozi dodatno gradivo (zemljevidi, pisni viri, slikovno gradivo). Običajno so kandidati uspešnejši pri reševanju izpitne pole 1 iz obče zgodovine, letos pa je bil eden tistih primerov, ko je bila povprečna ocena višja pri izpitni poli 2 iz narodne zgodovine. Toda tudi majhna razlika med povprečnima ocenama, dosežena pri obeh izpitnih polah, priča o izenačeni težavnosti obeh delov zunanjega dela maturitetnega izpita iz zgodovine.

Kandidati točke, kot je bilo že omenjeno, pogosto izgubljajo po nepotrebem. Prevečkrat se zadovoljijo s kratkim odgovorom, čeprav se v navodilih zahteva pojasnitev ali razlaga, ki bi nakazovala na vzročno-posledično povezavo. Tisti, ki površno preberejo navodila, npr. iz priloženega pisnega vira zgolj prepisejo nekaj besed, ob tem pa ne upoštevajo, da so te mišljene le kot spodbuda ali namig za oblikovanje lastnega sklepa. Največja natančnost se zahteva pri kratkih zaprtih odgovorih, kjer odstopanje ni dovoljeno (npr. zgolj navedba priimka osebe namesto zahtevanega imena in priimka), ali v primerih, ko se zahtevano ime ali pojem skriva v dodatnem gradivu (na zemljevidu ali v pisnem viru). Odziv zunanjih ocenjevalcev, kolikor ga je mogoče dobiti skozi ankete, ki jo izpolnijo na koncu ocenjevanja, je zadnja leta večinoma pohvalen. Struktura izpitnih pol z večjo količino zgodovinskih virov je načelo, ki si, kot kaže, vse bolj utira pot v učilnice zgodovine na srednjih šolah.

6.3 Druge ugotovitve

E-ocenjevanje komisija ocenjuje s pohvalnimi ocenami, saj je med ocenjevanjem maturitetnih izpitnih pol okrepila komunikacijo med glavnim ocenjevalcem, njegovimi pomočniki in zunanjimi ocenjevalci. Na ta način so bile lahko sredi ocenjevanja odpravljene posamezne nejasnosti, ki se še niso pokazale med moderacijo, vse naloge pa so bile lahko ocenjene po bolj jasnih kriterijih, kar lahko tudi vpliva na zmanjšanje števila pozitivno rešenih ugovorov in naknadno spremenjenih ocen.

Kljub uvedbi e-ocenjevanja DPK SM za zgodovino meni, da je potrebno še naprej obdržati moderacijo v dosedanji obliki. Članom komisije in drugim pomočnikom glavnega ocenjevalca novi način ocenjevanja omogoča, da se še bolje pripravijo na srečanje z zunanjimi ocenjevalci, zato je lahko moderacija učinkovitejša in natančneje opozori na določene težave, ki se pojavljajo pri posameznih nalogah.

Na spomladanskem izpitnem roku je, kljub večjemu številu vpogledov kakor v lanskem letu, ugovor vložilo manjše število kandidatov, manj je bilo kandidatov, ki se jim je dvignil seštevka točk, in manj tistih, zgolj sedem, ki se jim je spremenila ocena. Ta pozitivni trend DPK SM za zgodovino ocenjuje kot posledico vse bolj natančno razdelanih *Navodil za ocenjevanje* in večji pazljivosti na načine zastavljanja vprašanj. Pa tudi dejstvu, da je mogoče pri e-ocenjevanju določene nejasnosti uskladiti in poenotiti kriterij med zunanjimi ocenjevalci že v fazi ocenjevanja izpitnih pol.